

Topuz

Ömer Seyfettin

Topuz — Ömer Seyfettin

İlk yayın: Yeni Mecmua, 27 Aralık 1917, sene 1, sayı 25 (kaynak: Vikikaynak sayfa notu)

Ömer Seyfettin 1920 yılında öldü. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca eserin özgün metni kamu malıdır.

Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır:

<https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Topuz&oldid=166553> (revizyon 166553). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansı ile paylaşılır; bu PDF de aynı lisansla serbestçe paylaşılabilir.

pdfkitaphane.com

Karamanın koyunu, Sonra çıkar oyunu... Atasözü

Küçük pâyitahtın karışık sokakları bugün çok kalabalıktı. Tıpkı ilkbaharda bir bayram gibi... Bütün kadınlar, bol beyaz yenli, sırma yelekli pazar esvaplarını giymişler, beyaz poturlu dinç erkeklerin dolu testilerle sundukları şarapları içerek coşuyorlardı. Genç, ihtiyar, kadın, çocuk... Nihayetsiz bir "Hurrâ" zinciri, bağırarak, sallanarak kalabalığın içinden geçiyor, canlı bir girdap dalgası halinde, döne döne, sarayın meydanında birikiyordu. Kiliselerin çanları uğulduyordu. Saray kapısının önünde cesur Boyar atlıları saf saf olmuş, bekliyorlardı. Sabahtan beri çektiği şaraplarla epeyce başı dönen meşhur kumandan tolgasının siperini geri itti. Atının ağır üzengileri üstünde biraz kalktı. İleriye baktı. Yanındaki birinci zâbitine:

- Daha görünmüyorlar, dedi.
- Geç kaldılar.
- Evet.
- Niçin acaba?
- Mankafa Türkler işte... Teşrifattan, merasimden ne anlarlar?
- Hem de "Bizans'a lâyı kız" derler.
- Nerede o incelik?
- Nerede?..
-

Önlerinde birdenbire genişleyen sık bir "hurrâ" halkası ikisini de susturdu. Gemlerini kastılar. Atlarını biraz çektiler. Kumandan, istiklâlini kazanan halkın bu deli, bu sarhoş sevincine bakıyor, keyifleniyordu. Yarı baygın kızlar, şen delikanlıların kucaklarında, gaydaların âhengine ayak uyduruyorlar, "Yaşasın prens! Yaşasın prens!" nakaratını haykırarak yeni hükümdarlarının şerefine testileri deviriyorlar, oynuyorlar, sıçıyorlardı... Son Eflâk tacını

giyen papazı, Tergoviç'te bozan Mehmed Bey, bir sene vardı ki, kendisini sancak beyi ilan etmişti. Ama, Eflâklılar, bu hâkime boyun eğmemiş, Zips Kontu Zapolya'dan imdat istemişlerdi. İşte bu tehlikeli ittifaktan ürken Mehmed Bey çarçabuk onların haklarını, imtiyazlarını, istiklâllerini vermişti. Açık mavi, bulutsuz ufukta yükselen güneşin aydınlığı kahraman Boyar atlılarının uzun mızraklarını yaldızlıyordu. Kumandan, zırhlı göğsünü kabartan tatlı bir teessürle bir halka, bir askerine bakıyor; mahmuzlarıyla dokunarak atını şahlendiriyordu. Birinci zâbit, onun gibi iri yarı, yakışıklı değildi. Kara kuru bir şey... Uzun saçları kırdı. Köse yüzü hem zayıf, hem buruştu. Neşeli kumandan, hora tepenler geçince, yine atını ileri sürdü.

— Kansıız bir zafer kazandık!

Dedi. Siyah atının yelesini okşayan zâbit:

— Kansıız zafer olmaz!

Diye başını salladı.

— Niçin olmasın?

— Benim Türkler'e emniyetim yok...

— Kuşkulanmaya da hacet yok! Biz daha resmen ihtilale kalkmadan onlar haber gönderdiler: "Gidinüz bir şef tayin ediniz" dediler. Biz zaten prensimizi tahtına çıkarmıştık. Şimdi, işte bize bir de "cemîle" yapıyorlar.

— Berat, sancak, davul, topuz göndermek bir "cemîle" mi?

— Ya ne?

— Tabiiyet alâmetleri...

Coşkun kumandan, görünmeyen bir surata tokat atacakmış gibi elini yukarı kaldırdı. Hiddetli bir tehâlükle:

— Asla! diye bağırdı. Biz artık müstakiliz! Berat, istiklâlimizi tasdik etmektedir. Sancak, davul, topuz da padişahın prensimize

hediyeleri...

—

Zâbit cevap vermedi. Kumandan kadar içmediği için Türkler'in hakikatini hâlâ hatırlayabiliyordu. Elini kalçasına dayadı. Atının siyah yelesine daldı gitti. Kiliselerin çanları beyninde ötüyordu. Halkın gürültüsü taşmış, bir tûfan gibi sarayın saçaklarına çarpıyor, muhafız neferlerin yüksek atlarını huylandırıyor, tepindiriyordu. Oynayanların içinde zorla kendine yol açan bir atlı kumandanı selamladı:

— Elçi, maiyetiyle beraber menzilinden çıktı, dedi.

— Pekala... Maiyeti kaç kişi var?

— Üç yüz atlı!

Kumandanın solundan neferin sözünü işiten zâbit:

— Üç yüz atlı mı?

Diye sapsarı kesildi.

— Evet...

Bugünkü teşrifata memur olan kumandan güldü:

— Gidi Türkler... Sıkıya geldi mi nasıl küçülürler. Hani eski gururları? Şimdi dünya değişti. Rumeli'nde kuvvetleri yok. İşte prensimize büyük bir imparator muamelesi yapıyorlar!

Birinci zâbit, daha beter sararak sordu:

— Nereden anladınız?

— Elçilerin derecesi maiyetin adediyle münasiptir. İşte bak, padişahın hediyelerini, beratını üç yüz atıyla bir elçi getiriyor!

— Elçi bunları yalnız getirseydi, daha iyi olurdu.

— Niçin?

— İşte öyle...

— Ama biz kabul etmezdik.

— Neden?

— Çünkü şanımızla mütenasib olmazdı. Bir emir, lütuf, bir ihsan gibi... Halbuki böyle maiyetinde üç yüz atlı bulunan bir elçi... Ne demektir? Biliyor musun?

— Ne demektir?

— Padişah, bizim prenze: "Benimle müsâvîsin!" demek istiyor.

— Keşke müsâvî olmasaydı da, bu üç yüz atlı Eflâk'a girmeseydi!

— Sen bunamışsın, Dimko...

Birinci zâbit acı acı gülümsedi. Tüysüz yüzünü ekşitti. Atının yelesinden kaldırdığı dalgın sönük gözleriyle kumandanına baktı:

— Ben bunamışım ha?

Dedi.

— Koca Eflâk'ın içinde üç yüz atlıdan kuşkulaniyorsun. Bunlar elçi maiyeti.. İşlemeli mızraklarına, süslü esvaplarına, altın haşalarına, sırma eyerlerine aldanma... Göze parlaklıklarıyla çarparlar ama, ellerinden bir şey gelmez.

— Bunlar Türk değil mi?

— Türk... Ne olacak?

— Kılıçları ne kadar süslü olsa yine keser..

— Sen korkaksın! Bir avuç atlı, üç yüz kişi, koca bir devletin içinde ne yapabilir?

—

Kumandan, sarayın önündeki atlılarına, onların etrafında sıkışık nizamda duran dalkılıç piyadelerine bir göz gezdirdi. Sonra atını oynatarak zâbite döndü:

— Yalnız şu meydana dört binden fazla askerimiz var! Türkler teşrifatta bir kabalık yaparlarsa hepsini tükürükle boğarız.

* * *

Gaydalar sustu. Meydanın gürültüsü birdenbire durdu. Hora zincirleri dağıldı. Ortadan geniş bir yol açıldı. Padişahın gönderdiği

Türk, ak bir atın üstünde, yüksek kavuğu ile geliyor, uzun kaftanının etekleri iki tarafında çırpınıyordu. Arkasından tırıs süren sırma takımlı, murassâ kılıklı maiyeti, yeni gördükleri bu halka gülerek bakıyorlardı. Saraya elli altmış adım kalınca, muhafızların meşhur kumandanı, al atını yine şahlandırmak ileri sürdü. Elçinin tâ önüne geldi. Selamladı. Öyle durdu. Yanına koşan yayan tercümanına söyledi:

— Burada attan ineceksiniz. Prensimizin sarayına yürüyerek gideceksiniz.

Mütevazi Türk:

— Pekâlâ..., dedi.

Atından indi. Geniş omuzlu, orta boylu, düşük bıyıklı, esmer bir adamdı. Parlak ipek kaftanının altından görünen sırma kenarlı neftî esvaplarının, murassâ kemerinin ihtişamı, kalın vücuduna pek uymuyordu. Tavrında ince bir çelebilik değil, durgun bir askerlik vardı. Kalabalık meydan üç yüz Türk ile ağız ağzına dolmuş gibiydi. Teşrifatçı kumandan kabarak tercümanla bir teklif daha etti:

— Maiyetiniz burada kalacak. Huzura yalnız gireceksiniz.

Türk, tercümana sordu:

— Padişah'tan getirdiğim şeyleri ben nasıl yalnız taşıyayım?

Tercüman, kumandana anlattı. Aldığı cevabı Türkçe tekrarladı:

— Maiyetinden üç nefer alacaksın. Onlar da yaya olarak arkandan huzura hediyeleri sokacaklar.

— Pekâlâ...

— Haydi.

.....

Kumandan, atını şahlandırmak "Hurrâ, hurrâ!.." diye kendisini alkışlayan keyifli halka boyun kırarak kabarıyordu. Bu ne zaferdi! İşte koca bir Türk elçisi arkasından yaya geliyordu. Sarayın kapısına

gelince attan atladı. Tercüman vasıtasıyla nasıl arkasından huzura gireceklerini, nasıl selam vereceklerini, nasıl dîvân duracaklarını, elçiyle "meşin kılıflı bir davul, kırmızı torbaya konulmuş bir sancak, ağır bir topuz" taşıyan üç askere anlattı. Kılıcını çekti. Taş basamakları bir hamlede çıktı. Büyük dehlizi geçti. Yeni mâbeyinin adamları, Türk elçisini görmek için kapılara üşüşüyorlardı. Elçi, büyük kavuğunu sallaya sallaya yürüyordu! Adımları hem seyrek, hem ağırdı. Etrafında kendine bakanlara gülümsüyor, selamlar veriyordu. İri, siyah gözleri pek şen, pek parlaktı. Sağ kaşı yukarı kalkıktı. Kavuğunun kenarına dokunuyordu. Kumandan taç salonuna gelince durdu, döndü. Türkler'in kıyafetinde teşrifata mugâyir bir şey var mı gibi dikkatle hepsini bir süzdü. Sonra eliyle elçinin pek öne eğilmiş kavuğunu düzeltti. Biraz geri itti. Prens huzurunda nasıl eğileceklerini işaretle anlattı. Sonra iki tarafında yalın kılıç nöbetçiler duran yüksek kapı perdesini açtı. Önden girdi. Tahtta oturan prence ilerledi. Yerlere kadar eğildi. Geri çekildi. Dışarı çıktı. Elçiyle üç Türk ortada kaldılar... Yüksek tahtın etrafına bütün Boyar reisleri, meşhur muharipler, voyvodalar dizilmişlerdi. Hepsi ayakta duruyorlardı. Açık pencerelerden giren çiğ bir aydınlık, bu ağır saray sükununa karışıyor, kalabalık salona تنها bir mâbed hali veriyordu. Elçi koynundan çıkardığı beratı öptü. Başına koydu. Sonra yere bakarak ilerledi. Tahtta murassâ bir heykel gibi kımıldamayan prence uzattı. Prens sağ elinde altın bir asâ vardı. Sol eliyle aldığı bu kağıda gayet ehemmiyetsiz bir şeymiş gibi baktı. Sonra solundaki mavi sorguçlu genç mâbeyincisine verdi. Elçi yine gözleri yerde, geri geri gitti. Ortadaki neferin omuzundan topuzu aldı. Bu gayet ağır, altın yaldızlı, sarı parlak kabız bir aletti. Yere bakarak yürüyor, gülümsüyordu. Bütün gözler hareketini takip ediyordu. Tahtın önüne geldi. Ansızın... Gözle görülmeyecek bir

abuklukla havaya kaldırdığı bu müthiş topuzu prensin elması tacına öyle bir indirdi ki...

...Salonun içinde kimse kımıldayamadı. Hepsi olduğu yerde dondu. Taş kesildi. Akabinde kaftanının altından büyük bir kılıç sıyrın elçi, Ulaha:

— İşte gördünüz ya... İstiklâl sevdasına düşen asi cezasını buldu!

Diye haykırdı. Gözleri alevlenmiş, boyu birdenbire bir dev kadar büyümüş, kavuğu sivrilmiş, düşük bıyıkları kabarmıştı. Boyar reisleri, zırlı muhripler, kahraman voyvodalar, cansız gibi kımıldamıyorlar, tahtında kafası ezilmiş ölü hükümdarlarına baka baka titriyorlardı. Elçi, salonun ortasındaki askerlerine döndü:

— Hasan, dedi, git kapıdan davul al. Mustafa! Sen de Ulaha nara at. Meydandaki askerler hemen silahlarını bırakıp teslim olsunlar.

Sonra sancağı tutana da:

— Haydi, abuk koş, meydana sancağı dik!

Emrini verdi.

— Başüstüne...

— Başüstüne...

Diye, üçü de koşarak dışarı ıktı.

Saray halkı karanlık duvarlara yapılmış parlak, muhteşem yıldızlı resimler gibi sessiz, sakın, cansız duruyorlardı. Hâlâ içlerinden kimse kımıldanamıyordu.

Mum rengi çehrelerin şaşkın gözleri karşısında, bu tek Türk, kaftanının uzun eteklerini omuzlarına attı. Kılıcını kınına koydu. Uzandı, ezdiği başın üstünde duran kanlı topuzu aldı. Yere bıraktı. Sonra tahttaki ölüyü aşağı çekti. Onun yerine oturdu.

Gayet fasîh bir Ulahayla:

— Haydi padişah namına bana itaat edin!

Dedi...

Sebebi bilinmez bir korkunun şaşırtıcı heyecanıyla dilleri tutulmuş kurt kürklü zengin Boyar reisleri, büyük kılıklı cesur muhاریpler, çelik zırhlı voyvodalar, iki dakika evvelki hükümdarlarının daha soğumayan naaşını çiğneyerek, bir anda, bir darbeyle bütün Eflâk'ı zaptediveren bu korkunç Türk'ün elini öpüyorlar, yüzüne bakamıyorlardı.

* * *

Sarayın dışındaki muhafızlar da, içerdeki gibi şaşırdılar. Korkudan kımıldayamadılar. Silahlarını yerlere atıp teslim oldular. Yalnız iki kişinin... Davul çalana "Teşrifatı bozuyorsunuz!" diye kılıç kaldıran sarhoş kumandanla, dolu dizgin kaçmak isteyen birinci zâbitin kelleleri uçuruldu! İşte bu kadar..